

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

KPS.410.004.02.2018

Witold Kramarz, Dyrektor
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie
ul. Józefińska 14, 30-529 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/041 – Pomoc społeczna świadczona osobom opuszczającym zakłady karne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie ul. Józefińska 14, 30-529 Kraków
Kierownik jednostki kontrolowanej	Witold Kramarz, Dyrektor, od 1 stycznia 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Józefa Grodecka, Dyrektor, w latach 1992 -2015
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Rozpoznawanie potrzeb osób opuszczających zakłady karne, we współpracy z tymi zakładami i organami wymiaru sprawiedliwości.2. Dostępność, adekwatność i skuteczność pomocy oferowanej przez ośrodki pomocy społecznej osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.3. Analizowanie przez ośrodki pomocy społecznej skuteczności działań oferowanych na rzecz osób opuszczających zakłady karne.
Okres objęty kontrolą	Lata 2015-2018 (I półrocze) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
<i>Kontroler/Kontrolerzy</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Anna Rżysko, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/36/2018 z 19.09.2018 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-2)</p>

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

W ocenie NIK Ośrodek prawidłowo wykonywał zadania w zakresie udzielania pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, za wyjątkiem przedstawionych poniżej nieprawidłowości.

W okresie objętym kontrolą liczba osób mających trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego³, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, miała tendencję spadkową i wynosiła: w 2015 r. – 255 rodzin, w 2016 r. – 191 rodzin, w 2017 r. – 139 rodzin. Odsetek tych rodzin stanowił odpowiednio 1,7%, 1,3 % i 0,9 % wszystkich rodzin objętych wsparciem MOPS.

MOPS nie diagnozował oddzielnie sytuacji osób, które opuściły zakład karny, zamieszkujących na terenie Krakowa i nie analizował lokalnych potrzeb w zakresie zapewnienia wsparcia takim osobom. Ośrodek nie planował i nie realizował działań wyłącznie na rzecz osób po pobycie w ZK. Dokumenty strategiczne gminy miejskiej Kraków również nie wyodrębniają tej grupy osób jako szczególnej. Powyższe związane jest z niewielką liczbą rodzin korzystających ze wsparcia MOPS na podstawie tej przesłanki. Ponadto pomoc z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego udzielano zazwyczaj z innymi współwystępującymi przesłankami, takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność czy długotrwała lub ciężka choroba.

W okresie objętym kontrolą, osobom opuszczającym zakład karny udzielano przede wszystkim pomocy w formie świadczeń pieniężnych, przewidzianych ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴, takich jak: zasiłek okresowy, zasiłek celowy i zasiłek stały. Ponadto, świadczona była pomoc w formie posiłków i wydawania skierowań uprawniających do otrzymania pomocy żywnościowej. W przypadku zaistnienia potrzeby osoby otrzymywały wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego.

W ocenie NIK, pomoc udzielana osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładów karnych, za wyjątkiem niżej wymienionych nieprawidłowości, udzielana była zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej oraz przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵. W teczках 30 spraw poddanych analizie znajdowały się dokumenty istotne z punktu widzenia celowości przyznania pomocy. Sytuacja wnioskodawców była rzetelnie rozpoznawana podczas sporządzania rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W ocenie ogólnej, NIK uwzględniła stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości, polegające na braku zawiadomienia strony o niezakończonym w terminie (w jednym przypadku) oraz przyznaniu świadczeń pieniężnych za okres, w którym osoba przebywała w zakładzie karnym (dotyczy siedmiu przypadków).

Uwagi NIK dotyczą także przeprowadzenia, w przypadku czterech podopiecznych, aktualizacji wywiadu środowiskowych zamiast pełnego wywiadu, po opuszczeniu

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

³ Zwanych dalej osobami po pobycie w ZK;

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2018, poz. 1508 ze zm.)

⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.)

przez te osoby zakładów karnych, w których przebywały od pięciu lat do dziewięciu miesięcy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Rozpoznawanie potrzeb osób opuszczających zakłady karne

Opis stanu faktycznego

1.1. Wewnętrzne zasady funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie reguluje jego statut⁷ i regulamin organizacyjny⁸.

W strukturze MOPS wyodrębniono dziewięć filii. Do głównych zadań filii należy prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń pomocy społecznej, prowadzenie pracy socjalnej z osobą i/lub rodziną, udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa. Nadzór nad filiami sprawuje Zastępca Dyrektora do Spraw Pomocy Środowiskowej.

(akta kontroli str.7-179)

W okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie zatrudniał odpowiednią liczbę pracowników socjalnych, wymaganą art. 110 ust 11 ustawy o pomocy społecznej. W Ośrodku nie było wyznaczonych pracowników, którzy specjalizowaliby się w pracy z osobami po pobycie w ZK. Jak wyjaśnił Dyrektor MOPS każdy z pracowników socjalnych posiada kompetencje do pracy z osobami mającymi trudności po opuszczeniu ZK.

(akta kontroli str.180-243, 1064-1078)

Żaden z pracowników socjalnych nie uczestniczył w latach 2015 – I połowa 2018 w szkoleniach specjalistycznych, dotyczących pomocy świadczonej osobom opuszczającym zakłady karne, w supervizjach lub w grupach wsparcia. Jak wyjaśnił Dyrektor MOPS roczne plany szkoleń są tworzone na podstawie ankiet, w których pracownicy Ośrodka zgłaszają swoje potrzeby szkoleniowe. Wśród proponowanych przez pracowników tematów szkoleń nie pojawiła się problematyka osób z trudnościami w przystosowaniu po zwolnieniu z ZK. Zdaniem Dyrektora MOPS przyczyną braku zainteresowania podnoszeniem kwalifikacji w pracy z tą grupą jest niewielki odsetek osób będących podopiecznymi Ośrodka po opuszczeniu ZK.

(akta kontroli str.1064-1078)

1.2. W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Krakowa na lata 2015-2020⁹ problematyka pomocy osobom po pobycie w ZK nie została wyodrębniona spośród przyjętych kierunków rozwiązywania problemów społecznych. Strategia opracowywana była w modelu partycypacyjnym, z udziałem przedstawicieli jednostek miejskich, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli krakowskich uczelni wyższych. Priorytety strategiczne obejmujące możliwe wsparcie dla osób opuszczających ZK zostały określone dla innych obszarów problemowych

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przyjęty uchwałą nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 r.

⁸ Regulamin organizacyjny MOPS stanowi załącznik do Zarządzenia nr 1409/2018 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 04.06.2018 r.

⁹ Dokument przyjęty Uchwałą nr XXXI/524/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 grudnia 2015 r.

najczęściej współwystępujących z ww. przyczyną udzielenia wsparcia (ubóstwo, bezdomność, promocja zatrudnienia oraz reintegracja społeczna i zawodowa).

(akta kontroli str.600)

Poza tym dokumentem na terenie miasta Krakowa obowiązywały inne dokumenty strategiczne¹⁰. W programach tych nie ujęto osób po pobycie w ZK, jako szczególnej grupy wymagającej wsparcia. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora MOPS, możliwa pomoc osobom opuszczającym zakład karny została określona przede wszystkim w programach: w zakresie wsparcia osób bezdomnych, w zakresie aktywnego ograniczania ubóstwa oraz w zakresie promocji zatrudnienia, aktywizacji zawodowej. Z analizy sprawozdań programów dotyczących ubóstwa i bezdomności (za które odpowiedzialny był Ośrodek) nie wynika fakt objęcia pomocą osób, które opuściły zakład karny.

(akta kontroli str.601-661, 1064-1078)

Osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego mogły wziąć udział w projektach realizowanych przez MOPS, współfinansowanych ze środków UE. W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował projekty:

- 1) „Pora na aktywność” – głównym celem projektu był wzrost zdolności do samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych przez indywidualnych mieszkańców i społeczności lokalne Krakowa. Uczestnikami projektu były osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, zamieszkałe na terenie Krakowa, w wieku aktywności zawodowej. W wyniku analizy 30 losowo wybranych akt sprawy ustalono, że dwie osoby objęte były wsparciem w ramach tego projektu”. W jednym przypadku udział w projekcie został zakończony po 1,5 miesiąca ze względu na problemy zdrowotne uczestnika, w drugim natomiast osoba korzystała ze wsparcia prawnika, doradcy zawodowego i pracownika socjalnego, uczestniczyła w Grupie Edukacyjno-Wspierającej, Grupie Wsparcia Integracji Społecznej, Grupie Wsparcia Integracji Zawodowej oraz warsztatach edukacyjnych – udział w projekcie został zakończony zgodnie z terminem (po jego zakończeniu osoba rozpoczęła udział w projekcie „Bariery zamieniamy na szanse”). W obu przypadkach zostały zawarte z osobami kontrakty socjalne.
- 2) „Bariery zamieniamy na szansę” – głównym celem projektu był wzrost samodzielności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez wzmocnienie ich indywidualnego potencjału i zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia, zwiększenie aktywności społecznej i poprawę pełnienia ról społecznych. Uczestnikami projektu były osoby potrzebujące pomocy w przezwyciężaniu swoich trudności życiowych, zagrożone wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, zamieszkujące, pracujące lub uczące się w Krakowie. Wyniki analizy 30 losowo wybranych spraw wykazały, że w projekcie tym uczestniczyły trzy osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK. W ramach projektu osoby te korzystały ze wsparcia pracownika socjalnego oraz doradcy zawodowego. W dwóch przypadkach udział w projekcie został przez osoby zakończony po

¹⁰ Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2013-2015 i na lata 2016-2018; Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015 i na lata 2016-2018; Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015, 2016, 2017 i 2018; Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2014-2020; Program Promocji Zatrudnienia, Aktywizacji Zawodowej na lata 2016-2020 w Gminie Miejskiej Kraków; Program Aktywnego Ograniczenia Ubóstwa w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2014-2020; Program Wspierania Osób Bezdomnych w Gminie Miejskiej Kraków na lata 2016-2020.

miesiącu – osoby te podjęły pracę zawodową. W trzecim przypadku osoba korzystała ze wsparcia psychologa oraz poradnictwa zawodowego (w tym z pomocy w nawiązaniu kontaktu z ewentualnymi pracodawcami), podjęła kurs zawodowy przygotowujący do pracy w zawodzie opiekuna osób starszych i niepełnosprawnych. Osoba zakończyła udział w projekcie przed planowanym terminem ze względu na podjęcie pracy. We wszystkich trzech przypadkach zostały zawarte z osobami kontrakty socjalne.

- 3) „Rodzicu, nie jesteś sam!” – celem projektu jest zaadaptowanie i wdrożenie rozwiązań w zakresie wsparcia młodych rodzin do prawidłowego wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej po urodzeniu dziecka. W wyniku analizy 30 losowo wybranych spraw stwierdzono, że w żadnym z przypadków osoby nie brały udziału w tym projekcie.

(akta kontroli str. 1064-1078, 1212-1219)

1.3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie nie uczestniczył w dokonywaniu ani nie dokonywał odrębnego diagnozowania sytuacji osób zwolnionych z zakładu karnego. Ponadto, Ośrodek nie planował działań skierowanych do osób po pobycie w ZK. Prowadzona diagnoza społeczna na terenie Krakowa wskazuje, jako priorytetowe wymagające interwencji, kwestie wsparcia seniorów, wsparcia osób niepełnosprawnych, wsparcia na rzecz rodzin z dziećmi. W ocenie Dyrektora MOPS problematyka osób opuszczających zakład karny nie wymaga szczegółowego diagnozowania. Osoby opuszczające zakład karny mogły zostać objęte wsparciem na podstawie współwystępujących przesłanek udzielenia pomocy społecznej tj. ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonywana jest w ramach corocznej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej.

(akta kontroli str.709,1064-1078)

Jako narzędzie pomagające dokładniej zdiagnozować sytuację osób ubiegających się o pomoc, wprowadzono¹¹ druki pn. „Ocena sytuacji osoby/ rodziny i wnioski pracownika socjalnego dotyczące prawa do świadczenia z pomocy społecznej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego” oraz „Ustalenia/ zmiana ustaleń dotyczących działań, jakie zostaną podjęte przez osobę/ rodzinę w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej – ustalenie warunków przyznania świadczenia”. Druk został wprowadzony celem usystematyzowania sposobu dokumentowania działań prowadzonych przez pracownika socjalnego w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego. Druk ten ma charakter techniczny i porządkujący gromadzony, weryfikowany i poddawany ocenie materiał dowodowy. Wprowadzenie załącznika A ma na celu zapewnienie, że doszło do przeanalizowania sytuacji strony pod kątem spełnienia warunków przyznania świadczenia, a następnie, w oparciu o tę analizę dokonana została ocena sytuacji i wyciągnięte stosowne wnioski. Dyrektor MOPS podkreślił również, że ze względu na zasięg terytorialny Ośrodka konieczne było podjęcie działań zapewniających jednolitość sposobu dokumentowania prowadzonych spraw.

(akta kontroli str.662-708, 1208-1211)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z innymi instytucjami w zakresie udzielenia pomocy osobom po pobycie w ZK. Współpraca ta dotyczyła

¹¹ Poleceniem Służbowym nr 8/2016 z dnia 11.02.2016 r., zmienionym Poleceniem Służbowym nr 79/2016 Dyrektora MOPS z dnia 3.10.2016 r.

przede wszystkim uzyskania informacji takich jak: uzyskanie daty zatrzymania, przewidywanego czasu pobytu w ZK, daty opuszczenia ZK. Celem uzyskania informacji zwracano się do Policji, kuratorów sądowych, zakładów karnych, aresztu śledczego. Zwracano się także z prośbą o udzielenie asysty przy przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego oraz z prośbą o monitoring funkcjonowania klienta w środowisku. MOPS uzyskiwał żądane informacje. W toku kontroli, w wyniku analizy 30 spraw ustalono, że w dwóch przypadkach MOPS zwracał się do policji celem uzyskania asysty przy przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. W dwóch przypadkach MOPS zwrócił się do Centralnego Zarządu Służby Więziennej z wnioskiem o udostępnienie danych odnośnie osób wcześniej korzystających z pomocy społecznej, a w jednym przypadku zwrócił się do Aresztu Śledczego w Krakowie z prośbą o informacje na temat terminu zatrzymania osoby.

(akta kontroli str.1064-1084, 1145-1156)

Współpraca Ośrodka z innymi instytucjami wynikała również z inicjatywy tych instytucji. Zakład Karny oraz kuratorzy sądowi zwracali się do MOPS z prośbą o udzielenie wsparcia osobom opuszczającym zakład karny lub areszt śledczy. Ośrodek informował o podjętych działaniach oraz informował o zasadach udzielania pomocy i możliwych formach wsparcia tych osób. W toku kontroli, w analizie próby 30 spraw ustalono, że w dwóch przypadkach ZK przesłał informacje do MOPS o przewidywanym terminie opuszczenia ZK i konieczności udzielenia osobom wsparcia finansowego.

(akta kontroli str.1064-1084, 1140-1144)

1.4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie identyfikował osoby, które po opuszczeniu ZK miały trudności w przystosowaniu do życia podczas zgłoszenia/złożenia przez te osoby wniosku o pomoc lub w wyniku pozyskania takiej informacji od osób trzecich oraz instytucji i organizacji pozarządowych. Według informacji Ośrodka wszystkie osoby, które zgłosiły się z wnioskiem o pomoc, otrzymały ją – w tym zakresie nie występowały żadne ograniczenia finansowe uniemożliwiające udzielenie wsparcia osobom potrzebującym.

(akta kontroli str.1064-1084)

Ośrodek posiadał informacje o osobach bezdomnych po pobycie w ZK, korzystających z pomocy Działu Pomocy Bezdomnym MOPS – roku 2016 było to 20 osób, w 2017 r. – 27 osób, w I połowie 2018 r. – 20 osób. W wyniku analizy 30 spraw nie stwierdzono przypadków objęcia wsparciem przez ten Dział.

(akta kontroli str.1086-1088)

Ośrodek przygotowywał coroczną ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o dane i materiały dostępne w momencie przygotowywania dokumentu. W Ocenie zostały wyszczególnione priorytetowe grupy odbiorców – wśród grup tych brak jest osób mających trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Osoby po opuszczeniu ZK mogły zostać objęte pomocy na podstawie współwystępujących przesłanek udzielenia pomocy społecznej tj. ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej.

(akta kontroli str.709)

MOPS pozyskiwał informacje o osobach po pobycie w ZK od tych osób: w 2015 r. było to 255 osób, w tym 178 osób (70%), które dotychczas nie figurowały w bazie danych Ośrodka, w 2016 r. – 191 osób, w tym 139 osób „nowych”, w 2017 r. odpowiednio 139 osób, w tym 103 osoby „nowe” (74%) oraz w I połowie 2018 r. 102

osoby, w tym 39 osób „nowych” (38%). Pomocy z urzędu udzielono w przypadku 20 osób. Nie stwierdzono przypadków udzielenia pomocy na wniosek innych instytucji. Wśród osób, których dokumentację poddano szczegółowej analizie nie udzielono pomocy z urzędu – w jednym przypadku jedynie wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie zmiany decyzji przyznającej pomoc, w wyniku zmiany sytuacji osoby.

(akta kontroli str.1064-1084, 1089-1097)

W sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie nie wyszczególniono grupy osób po pobycie w ZK. Były one ujęte w innych grupach osób korzystających z pomocy MOPS (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych).

(akta kontroli str. 244-599)

1.5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł porozumienia z aresztami śledczymi: Areszt Śledczy przy ul. Czarnieckiego 3¹² i Areszt Śledczy przy ul. Montelupich 7¹³ oraz z Zakładem Karnym w Krakowie-Nowej Hucie¹⁴.

Zgodnie z zapisami porozumień z Aresztami Śledczymi i Zakładem Karnym, MOPS zobowiązał się do umożliwienia osadzonym i ich rodzinom przewycięzania trudnych sytuacji życiowych, podejmowania działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się osadzonych i ich rodzin oraz do podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania bezdomności osób zwalnianych z placówek penitencjarnych. Zadania MOPS realizowane były na terenie Aresztów i Zakładu Karnego poprzez dyżury pracownika MOPS w wyznaczonych dniach i godzinach.

Ponadto, zgodnie z zapisami porozumienia z Zakładem Karnym, Zakład ten zobowiązał się, za zgodą skazanego, do przekazywania MOPS informacji o potrzebie udzielenia pomocy po opuszczeniu ZK¹⁵.

(akta kontroli str.751-758)

Na podstawie książki wyjść służbowych oraz korespondencji mailowej Ośrodka z ZK/AŚ ustalono, że pracownicy socjalni pełnili dyżury na terenie ZK/AŚ. Spotkania odbywały się zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wychowawcę osadzonych oraz w terminach z nim ustalonych. Pracownicy MOPS udzielali osadzonym informacji o prawach, uprawnieniach wynikających m.in. z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o zatrudnieniu socjalnym. Pracownicy przekazywali informację na temat dostępnych form pomocy na terenie Krakowa dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

(akta kontroli str.763-835)

W latach 2015-2016 w ramach doraźnego projektu socjalnego „Ostatnia Krata”, pracownicy socjalni odbyli trzy dyżury¹⁶ w Areszcie Śledczym przy ul. Czarnieckiego 3 – w spotkaniach tych wzięło udział łącznie 58 osadzonych (w tym 43 osadzonych po raz pierwszy). Projekt ten powstał jako odpowiedź na zapotrzebowanie zgłaszane przez wychowawców Aresztu oraz samych osadzonych. Pracownik socjalny wyznaczony do przeprowadzania wywiadów środowiskowych z osadzonymi wielokrotnie spotykał się z prośbami dotyczącymi poszerzenia wiedzy na temat możliwości korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, możliwości uzyskania wsparcia ze strony stowarzyszeń, fundacji, organizacji udzielających pomocy

¹² Porozumienie zawarte w dniu 01.09.2016 r.

¹³ Porozumienie zawarte w dniu 14.11.2016 r.

¹⁴ Porozumienie zawarte w dniu 07.09.2016 r.

¹⁵ W porozumieniach z Aresztami Śledczymi brak jest takiego zobowiązania po stronie AŚ.

¹⁶ Spotkania odbyły się w dniach: 10.02.2015 r., 13.10.2015 r. i 03.03.2016 r.

osobom osadzonym lub opuszczającym zakład karny oraz ich rodzinom. Projekt był realizowany w porozumieniu z wychowawcą AŚ. W trakcie spotkań informowano o problemach, z jakimi mogą się spotkać osoby opuszczające zakład karny, o pomocy jaką mogą uzyskać w MOPS, o możliwości uzyskania wsparcia ze strony organizacji pozarządowych, o zakresie działalności innych urzędów np. Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

(akta kontroli str.759-762)

Na terenie ZK w Krakowie-Nowej Hucie pełnione były dyżury: w 2016 roku – 3 dyżury¹⁷, w 2017 roku – 10 dyżurów¹⁸, w 2018 roku – 6 dyżurów¹⁹. Podczas jednego dyżuru wsparcie udzielane było średnio 5 osobom. W AŚ przy ul. Czarnieckiego 3 pełnione były dyżury: w 2016 r. – 9 dyżurów²⁰, w 2017 r. – 5 dyżurów²¹.

(akta kontroli str.763-835)

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora MOPS i informacjami przekazanymi przez Dyrektora Aresztu Śledczego przy ul. Montelupich 7 pracownicy socjalni pełnili dyżury raz w miesiącu²².

(akta kontroli str. 1051-1052, 1064-1078)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zwracał się do ZK/AŚ w sprawie pozyskania informacji dotyczących osób przebywających w ZK/AŚ, w szczególności dotyczących daty zatrzymania, przewidywanego czasu pobytu w ZK/AŚ oraz daty jego opuszczenia. Wśród 30 losowo wybranych spraw do analizy stwierdzono, że w dwóch przypadkach Ośrodek wystąpił do aresztu śledczego oraz w dwóch – do Centralnego Zarządu Służby Więziennej z zapytaniem o okres pozbawienia wolności osób korzystających z pomocy społecznej²³.

(akta kontroli str. 1064-1078, 1051-1056)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej posiadał informacje o terminach zwolnień i potrzebach osób opuszczających ZK/AŚ. W 2015 roku – w przypadku 18 osób (7 % wszystkich rodzin korzystających z pomocy z tej przesłanki), w 2016 roku – dziewięć osób (5%), w 2017 r. – 11 osób (8%), w I półroczu – osiem osób (8%). W wyniku analizy 30 losowo wybranych spraw ustalono, że w dwóch przypadkach²⁴ MOPS został poinformowany o planowanym terminie zwolnienia osób oraz o konieczności udzielenia tym osobom wsparcia.

(akta kontroli str.1064-1078)

Dyrektor AŚ w Krakowie przy ul. Montelupich 7 wskazał²⁵, że w jego opinii readaptacja powinna być prowadzona głównie w środowisku, w którym osadzony ma mieszkać, z uwzględnieniem jego sytuacji rodzinnej.

(akta kontroli str.1051-1052)

¹⁷ W dniach 17.10.2016 r., 7.11.2016 r. i 5.12.2016 r.

¹⁸ W dniach 24.01.2017 r., 28.02.2017 r., 28.03.2017 r., 24.04.2017 r., 8.05.2017 r., 12.06.2017 r., 12.09.2017 r., 17.10.2017 r., 17.10.2017 r., 12.12.2017 r.

¹⁹ W dniach 25.01.2018 r., 05.02.2018 r., 12.03.2018 r., 23.04.2018 r., 23.04.2018 r., 21.05.2018 r., 11.06.2018 r.

²⁰ W dniach 24.05.2017 r., 21.06.2017 r., 09.08.2017 r., 18.09.2017 r., 20.09.2017 r., 27.09.2017 r., 11.10.2017 r., 15.11.2017 r., 6.12.2017 r.

²¹ W dniach 17.01.2017 r., 15.02.2017 r., 05.07.2017 r., 06.09.2017 r., 8.11.2017 r.

²² Ośrodek nie przedstawił dokumentów potwierdzających dyżury.

²³ W jednym przypadku wystąpienie związane było z przyznanym osobie zasiłkiem stałym i koniecznością zastosowania art. 13 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, w drugim przypadku – dotyczyło wydania decyzji stwierdzającej nienależnie pobrane świadczenia i konieczności dokonania zwrotu.

²⁴ W jednym przypadku przez Zakład Karny w Nowym Wiśniczu, w drugim – przez Areszt Śledczy w Krakowie.

²⁵ Na podstawie informacji uzyskanych w trybie art.29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK pozytywnie ocenia zawarcie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie porozumień o współpracy z Zakładem Karnym i Aresztami Śledczymi z terenu Krakowa. Efektem zawartych porozumień z Zakładem Karnym oraz aresztami śledczymi było informowanie osadzonych o przysługujących im uprawnieniach oraz umożliwienie pracownikom socjalnym przeprowadzenia wywiadów środowiskowych. Z inicjatywy własnej pracowników socjalnych, w porozumieniu z wychowawcą Aresztu Śledczego przy ul. Czarnieckiego 3 przeprowadzono doraźny projekt socjalny, mający na celu poszerzenie wiedzy osadzonych na temat instytucji i organizacji mogących im udzielić pomocy po opuszczeniu zakładu karnego. Ponadto, osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego mogły wziąć udział w projektach finansowanych ze środków unijnych, realizowanych przez MOPS. W ramach projektów świadczone było m.in. doradztwo zawodowe, poradnictwo prawne i psychologiczne.

Nie diagnozowano sytuacji osób, które opuściły zakład karny, zamieszkujących lub przebywających na terenie gminy miejskiej Kraków z uwagi na niewielką liczbę korzystających z pomocy MOPS na podstawie tej przesłanki oraz fakt, że osoby po pobycie w ZK były ujęte w działaniach skierowanych do innych grup osób (np. bezrobotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych).

2. Dostępność, adekwatność i skuteczność oferowanej pomocy.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W poszczególnych latach badanego okresu pomoc społeczna z powodu trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego została udzielona odpowiednio: w 2015 r. – 255 osobom, w 2016 r. – 191 osobom, w 2017 r. – 139 osobom i w I połowie 2018 r. – 102 osobom. MOPS nie był w stanie dokonać podziału osób według płci – prowadzona ewidencja w POMOST Std. uniemożliwia identyfikację osób, które opuściły zakład karny.

Spośród świadczeń pieniężnych, najczęstszą formą pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego był zasiłek okresowy, a następnie zasiłek celowy oraz zasiłek stały. Spośród świadczeń niepieniężnych najczęściej udzielano pomocy w formie posiłku, skierowania do CIS/KIS, schronienia.

Z zasiłku okresowego skorzystało w 2015 r. – 202 osoby (79% wszystkich osób objętych pomocą z powodu trudności po opuszczeniu ZK), w 2016 r. – 150 osób (78%), w 2017 r. – 116 osób (83%) i w I połowie 2018 r. – 76 osób (74%). Z zasiłków celowych korzystało w 2015 r. – 135 osób (53%), w 2016 r. – 95 osób (50%), w 2017 r. – 77 osób (55%) i w I połowie 2018 r. – 41 osób (40%).

Pomocą w formie posiłków objętych było: w 2015 r. – 218 osób (85%), w 2016 r. – 159 osób (83%), w 2017 r. – 122 osób (88%) i w I połowie 2018 r. – 85 osób (83%).

(akta kontroli str. 1017-1022)

Ponadto, osoby po opuszczeniu ZK były kierowane do korzystania z pomocy w Stowarzyszeniu „Probacja”, udziału w projekcie „Bariery zamieniamy na szanse” oraz w doraźnych projektach socjalnych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Ośrodek informował o możliwości uzyskania pomocy we wszystkich ogólnie dostępnych źródłach takich jak: strony internetowe Ośrodka, telefonicznie oraz w bezpośrednim kontakcie. Osoby zgłaszające się do MOPS otrzymywały informator dotyczący pomocy udzielanej przez Ośrodek oraz

w zależności od indywidualnej sytuacji: Informator krakowskiej rodziny, Informator krakowskiego seniora, Krakowski informator dla osób niepełnosprawnych, Poradnik młody Kraków.

(akta kontroli str.1064-1078)

2.2. Specjalistyczne poradnictwo realizowane było przez prawników i psychologów zatrudnionych w MOPS oraz przez cztery ośrodki poradnictwa i terapii rodzin prowadzone na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. Poradnictwo zawodowe udzielane było podczas uczestnictwa osób w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubu Integracji Społecznej. W Ośrodkach Poradnictwa i Terapii Rodzin zapewniana była diagnoza, poradnictwo indywidualne, terapia indywidualna i terapia rodzinna.

(akta kontroli str. 951-1016, 1064-1078)

Ośrodek nie prowadzi ewidencji osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego w sposób umożliwiający identyfikację osób, które opuściły zakład karny, w związku, z czym Ośrodek nie posiada informacji ile osób po pobycie w ZK skorzystało ze specjalistycznego poradnictwa. W wyniku analizy teczek 30 osób ustalono, że osiem osób skorzystało z porady prawnika, dwie osoby skorzystały z pomocy psychologa, jedna osoba skorzystała ze wsparcia asystenta rodziny.

(akta kontroli str.1017-1022)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie prowadził grup wsparcia ani grup samopomocowych dedykowanych osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Osoby te miały możliwość, w ramach uczestnictwa w KIS, udziału w grupach wsparcia i grupach samopomocowych takich jak: Grupa Edukacyjno – Wspierająca, Grupa Wsparcia Integracji Społecznej, Grupy Wsparcia Integracji Zawodowej, Warsztaty Integracji Społecznej, Warsztaty Integracji Zawodowej. Na podstawie analizy 30 spraw stwierdzono, że dziewięć osób uczestniczyło w grupach wsparcia i warsztatach w ramach uczestnictwa w KIS.

(akta kontroli str.1017-1022, 1064-1078)

2.3. Osoby, które opuściły zakład karny/ areszt śledczy były motywowane do podjęcia terapii uzależnień, udziału w grupie korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców przemocy w rodzinie oraz na terapię rodzinną. W odniesieniu do osób stosujących przemoc w rodzinie, biorących udział w grupie korekcyjno-edukacyjnej dla sprawców, w części przypadków prowadzona była procedura Niebieskiej Karty. W stosunku do osób mających trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, procedura Niebieskiej Karty została wszczęta: w 2015 r. – wobec pięciu osób, w 2016 r. – wobec dwóch osób, w 2017 r. – wobec siedmiu osób, w I połowie 2018 r. – wobec czterech osób. W wyniku analizy 30 spraw ustalono, że w jednym przypadku Niebieska Karta została założona dla sprawcy przemocy w rodzinie.

(akta kontroli str.1064-1078, 1085)

Rodziny osób opuszczających zakład karny, w przypadku, gdy zaistniała taka potrzeba, były obejmowane usługą asystenta rodziny – w badanym okresie 17 rodzin zostało objętych tą usługą. Spośród 30 spraw poddanych szczegółowej analizie ustalono, że w jednym przypadku osoba objęta była wsparciem asystenta rodziny (szczegółowy opis w pkt 2.7).

(akta kontroli str.1064-1078, 1089-1097)

2.4. Obowiązujące na terenie Gminy Miejskiej Kraków regulacje w zakresie pomocy mieszkaniowej nie wyodrębniają specjalnych rozwiązań dla osób mających trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Na terenie Krakowa funkcjonuje 35 placówek zapewniających schronienie. Gmina Miejska Kraków finansuje lub współfinansuje 18 różnego typu placówek, które zapewniają 627 miejsc, w tym 197 miejsc dla kobiet i kobiet z dziećmi oraz 430 miejsc dla mężczyzn. Pozostałe placówki finansowane są przez organizacje pozarządowe ze środków własnych lub z innych źródeł publicznych. W wyniku analizy 30 losowo wybranych spraw stwierdzono, że w jednym przypadku osoba została poinformowana o możliwości skorzystania ze schroniska dla kobiet.

(akta kontroli str.867-950)

Kryteria kwalifikowania osób do pomocy w zakresie wynajmu gminnego lokalu mieszkalnego określone są w uchwale Nr XXI/340/15 Rady Miasta Krakowa z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń. Zgodnie z powołaną uchwałą pomoc mieszkaniowa udzielana jest mieszkańcom Krakowa, którzy spełniają kryteria niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i niskich dochodów, po objęciu listą mieszkaniową w danym roku. Listy mieszkaniowe opracowywane są raz na dwa lata.

(akta kontroli str.872-950)

Wskazane przepisy nie przewidują, jako głównego kryterium udzielenia pomocy w zakresie mieszkaniowym, osobom, które mają trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Niemniej jednak są przypadki, gdy osoba spełniająca kryterium niezaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i niskich dochodów w przeszłości osadzona była w zakładzie karnym, ale fakt ten nie stanowił podstawy do otrzymania gminnego lokalu mieszkalnego. Prezydent Miasta Krakowa poinformował²⁶, że w latach 2015—2017 i I półroczu 2018 r. nie było przypadków przyznania gminnego lokalu mieszkalnego na rzecz osoby, która opuściła zakład karny.

(akta kontroli str.867-871)

2.5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł z Grodzkim Urzędem Pracy w Krakowie porozumienie o współpracy dotyczące określenia zasad współpracy w związku z realizacją priorytetu 3.4 Uchwały Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Ponadto, MOPS i GUP zawarli porozumienie o współpracy dotyczące realizacji „Gminnego programu aktywizacji społeczno-zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego – edycja 2014”, porozumienie o współpracy dotyczące realizacji w Gminie Miejskiej Kraków „Programu Aktywizacja i Integracja” oraz porozumienie na rzecz partnerstwa w ramach zadania publicznego; „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych – edycja 2015”.

(akta kontroli str. 836-855)

MOPS współpracował z Grodzkim Urzędem Pracy w Krakowie w zakresie pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego poprzez kierowanie osób do GUP w celu rejestracji, jako osoba bezrobotna jak i skorzystania z usług doradcy zawodowego oraz zapoznania się z ofertą organizowanych szkoleń.

²⁶ Na podstawie informacji uzyskanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli.

W badanym okresie nie było przypadków skierowania osoby mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego do innych instytucji celem skompletowania świadectw pracy z poprzednich miejsc zatrudnienia.

W latach 2015-2017 MOPS skierował do Centrum Integracji Społecznej łącznie 120 osób: w 2015 r. – 44 osoby, w 2016 r. – 52 osoby, w 2017 r. – 24 osoby. Do Klubu Integracji Społecznej zostało skierowanych odpowiednio: w 2015 r. – 21 osób, w 2016 r. – 10 osób, w 2017 r. – 10 osób. Ośrodek nie posiadał danych odnośnie liczby osób skierowanych do CIS/KIS za I połowę 2018 r.

W Klubie Integracji Społecznej uczestniczyło 10 osób – z wszystkimi osobami realizującymi KIS zostały zawarte kontrakty socjalne. W wyniku analizy dokumentacji 30 osób stwierdzono, że dziewięć osób uczestniczyło w zajęciach KIS (szczegółowy opis w pkt 2.7).

(akta kontroli str.1064-1078)

Grodzki Urząd Pracy w Krakowie²⁷, na podstawie spotkań z osadzonymi, informacji uzyskanych od wychowawców w ZK, ale i własnych doświadczeń w pracy z osobami opuszczającymi zakład karny, zwraca uwagę, że potencjalni pracodawcy obawiają się zatrudniać osoby po wyrokach. Osoby opuszczające zakład karny często nie mają wyrobionego nawyku pracy, nie posiadają odpowiedniego wykształcenia i kwalifikacji. W opinii GUP osoby opuszczające zakład karny powinny znajdować się w katalogu osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

(akta kontroli str.1047-1048)

2.6. W ocenie Dyrektora MOPS, w latach 2015 – 2018 (I połowa) środki zabezpieczone na finansowanie pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK były wystarczające do realizacji zaplanowanych zadań związanych z zapewnieniem tym osobom pomocy.

W badanym okresie zaplanowane świadczenia zostały zrealizowane, a osoby po pobycie w ZK otrzymały pomoc. Nie występowały ograniczenia finansowe uniemożliwiające udzielenie wsparcia osobom potrzebującym.

(akta kontroli str.1064-1078)

W 2015 r. wydatki na pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego wyniosły 498,9 tys. zł, w 2016 r. – 368,6 zł, w 2017 r. – 307,4 tys. zł, zaś w I połowie 2018 r. – 186,5 tys. zł. W związku ze zmniejszającą się z roku na rok liczbą osób objętych pomocą z tej przestanki, malała również kwota wydatków na pomoc osobom zwolnionych z zakładów karnych.

Wydatki ponoszone były na wypłatę zasiłków okresowych wyniosły: w 2015 r. – 228,2 tys. zł (46% wszystkich wydatków na pomoc osobom po ZK), w 2016 r. – 200,9 tys. zł (54%), w 2017 r. – 137 tys. zł (45%) i w I połowie 2018 r. – 69,4 tys. zł (37%). Wydatki na zasiłki celowe wyniosły: w 2015 r. – 39,3 tys. zł (8%), w 2016 r. – 30 tys. zł (8%), w 2017 r. – 25,2 tys. zł (8 %) i w I połowie 2018 r. – 12,2 tys. zł (6,5%).

Śród świadczeń niepieniężnych w największej kwocie ponoszone były wydatki na posiłki. Wyniosły one odpowiednio: w 2015 r. – 166,1 tys. zł (33%), w 2016 r. – 110,3 tys. zł (30%), w 2017 r. – 80 tys. zł (26%) i w I połowie 2018 r. – 45,6 tys. zł (24%).

(akta kontroli str. 1017-1022)

²⁷ Na podstawie informacji uzyskanych w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli.

2.7. Szczegółową analizą objęto dokumentację 30 losowo wybranych osób (siedem kobiet i 23 mężczyzn), które zostały wykazane w systemie informatycznym POMOST, jako osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Spośród 30 osób, 18 z nich korzystało wcześniej z pomocy MOPS.

Analiza teczek tych osób wykazała, że w każdym przypadku pomocy społecznej udzielano na wniosek osoby – w 29 przypadkach wniosek został zgłoszony ustnie (sporządzono protokół z ustnego przyjęcia wniosku), zaś w jednym przypadku wniosek został złożony przez osobę na piśmie. W próbie nie stwierdzono przypadku udzielenia pomocy z urzędu.

W dwóch przypadkach Ośrodek został poinformowany przez zakład karny/ areszt śledczy o przewidywanym terminie zwolnienia osób, które zadeklarowały zamiar zamieszkania na terenie miasta Krakowa oraz zwrócenia się o pomoc do MOPS. Do jednej osoby, po opuszczeniu przez nią ZK, Ośrodek przesłał informację, do której filii może zgłosić się o pomoc. W pozostałych przypadkach Ośrodek nie był informowany o terminie opuszczenia zakładu przez osoby mające trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu więzienia. Spośród zbadanych 30 spraw, dziewięć osób opuściło Zakład Karny lub Areszt Śledczy w Krakowie (30% badanych spraw) – w jednym przypadku Areszt Śledczy poinformował MOPS, że w wyniku dokonanej weryfikacji potrzeb penitencjarnych osoby, będzie ona wymagała pomocy finansowej do czasu uzyskania dochodów.

(akta kontroli str.1212-1451)

2.7.1. Diagnoza sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc po zwolnieniu z ZK.

Dla każdej osoby przeprowadzono rodzinny wywiad środowiskowy. We wszystkich przypadkach wywiady środowiskowe lub ich aktualizacje zostały przeprowadzone do 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia.

W czterech przypadkach, po opuszczeniu przez osoby zakładów karnych (odpowiednio po 5 latach, 2 latach, 13 miesiącach i 9 miesiącach) przeprowadzono jedynie aktualizacje wywiadu (część IV kwestionariusza wywiadu), a nie pełne wywiady (część I kwestionariusza). Jak wyjaśnił Dyrektor MOPS, osoby te korzystały z pomocy społecznej przed osadzeniem w zakładzie karnym, zaś po jego opuszczeniu powróciły do tych samych miejsc zamieszkania. Dyrektor MOPS podkreślił, że zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej aktualizację wywiadu środowiskowego sporządza się w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny oraz gdy nie nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie. Zdaniem NIK długi okres przebywania w zakładzie karnym uzasadnia przeprowadzenie pełnego wywiadu środowiskowego, aby dokładnie ustalić sytuację osoby mającej trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Podczas wywiadu środowiskowego, jak i ich sporządzanych aktualizacji, rozpoznawano sytuację osobistą, mieszkaniową, rodzinną, zawodową i zdrowotną osób. Wywiady zawierały diagnozę sytuacji osoby ubiegającej się o pomoc, a także wnioski pracownika socjalnego co do zasadności przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Do druku wywiadu środowiskowego dołączone było świadectwo zwolnienia. Na podstawie tych świadectw stwierdzono, że 12 osób w chwili zwolnienia z zakładu karnego nie otrzymało żadnej pomocy²⁸. W pozostałych przypadkach udzielona była

²⁸ W tym jedna osoba zwolniona z zakładu karnego na terenie Węgier.

pomoc rzeczowa (okulary, dowód osobisty, buty, koszula – 5 osób), pieniężna (od 20 zł do 120 zł – 9 osób), udział w kursach/szkoleniach (Arterapia, kurs zagospodarowania terenów zielonych, kurs posadzkarza, kurs florystki – 5 osób). Ponadto, w przypadku 5 osób, pracownik socjalny dokonał ustaleń o kursach i terapiach przebytych w zakładzie karnym na podstawie informacji przekazanych przez osoby²⁹ – na świadectwach zwolnienia brak było o nich adnotacji³⁰. W żadnej spośród 29 spraw Ośrodek nie występował o informacje do zakładu karnego o działaniach podejmowanych wobec osadzonych w trakcie ich osadzenia ponieważ według MOPS dane uzyskane od osób były wystarczające do ustalenia ich sytuacji i zbudowania planu pomocy.

(akta kontroli str.1123-1146, 1212-1451)

Spośród 30 osób, 12 z nich było pod nadzorem kuratora. W przypadku 7 osób, z wywiadu środowiskowego wynikały dane kuratora. W jednym przypadku Ośrodek przeprowadził konsultację z kuratorem osoby – rozmowa dotyczyła sytuacji prawnej osoby i braku realizacji przez nią prac społecznych. Ponadto, w jednym przypadku kurator zasięgał informacji w MOPS odnośnie uzyskania przez osobę orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W pozostałych 10 przypadkach Ośrodek i wyznaczony kurator nie kontaktowali się. Według wyjaśnień Dyrektora MOPS, nie zachodziła potrzeba kontaktu z kuratorem ze względu na wystarczające informacje uzyskane od osoby do zbudowania planu pomocy. Zdaniem NIK utrzymywanie takiego kontaktu jest istotne dla uzyskania pełnego obrazu sytuacji osoby, która opuściła zakład karny.

(akta kontroli str.1157-1158, 1212-1451)

2.7.2. Budowanie planu pomocy dla osoby mającej trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego i realizacja działań zaplanowanych w planie pomocy.

W wywiadzie środowiskowym, jak i w jego aktualizacjach pracownik socjalny przygotowywał propozycję planu pomocy osobie. Ponadto, od marca 2016 r. do wywiadów środowiskowych dołączano „Ocenę sytuacji osoby/ rodziny i wnioski pracownika socjalnego dotyczące prawa do świadczenia z pomocy społecznej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego” oraz „Ustalenia/ zmiana ustaleń dotyczących działań, jakie zostaną podjęte przez osobę/ rodzinę w celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej – ustalenie warunków przyznania świadczenia”³¹.

(akta kontroli str.1159-1172, 1212-1451)

W wywiadzie środowiskowym pracownik socjalny dokonywał ukierunkowania dalszych działań w pracy z osobą ze względu na problem dominujący: aktywizacji zawodowej osoby lub podtrzymywania aktywności zawodowej³², w przypadku osoby

²⁹ W jednym przypadku osoba dostarczyła zaświadczenie o odbytych zajęciach.

³⁰ Informacje odnośnie cyklu terapii dla osób uzależnionych od alkoholu (dwie osoby), prowadzonego leczenia psychiatrycznego (jedna osoba), ukończenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla Dorosłych (jedna osoba) i odbycia 60 godzin zajęć grupowych w ramach Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Sprawców Przemocy w Rodzinie (jedna osoba).

³¹ Dokumenty zostały wprowadzone Poleceniem Służbowym nr 8/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 11.02.2016 r., zmienionym Poleceniem Służbowym nr 79/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie z dnia 03.10.2016 r. Zgodnie z dokumentem „A” – Ocena sytuacji osoby/rodziny, pracownik socjalny dokonuje oceny realizacji dotychczas podjętych z osobą uzgodnień, określa powody trudnej sytuacji życiowej, określa w jakim stopniu zaspokojone są niezbędne potrzeby osoby, analizuje uprawnienia i zasoby oraz możliwości ich wykorzystania, ocenia możliwości rozwiązania przez osobę trudnej sytuacji życiowej. W dokumencie „B” – ustalenia/zmiana ustaleń dotyczących działań, jakie zostaną podjęte przez osobę, pracownik socjalny zgodnie z osobą dokonuje uzgodnień działań, wskazując osobę realizującą oraz termin. Uzgodnienia są podpisane zarówno przez pracownika socjalnego, jak i osobę korzystającą z pomocy..

³² dotyczy trzech przypadków, gdy osoby zgłaszające się do MOPS o pomoc przedstawiały umowę o pracę lub umowę zlecenie ale nie posiadały jeszcze dochodu z tej pracy.

zgłaszającej problemy zdrowotne – co do kontynuacji leczenia i w razie potrzeby uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w przypadku rodziny z małym dzieckiem – wsparcia w sprawach wychowawczych.

Cele pracy określone w planie pomocy z osobami mającymi trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego były zindywidualizowane.

W 29 skontrolowanych sprawach udzielono pomocy finansowej. W jednym przypadku pomocy udzielono jedynie w formie posiłku.

W przypadku 28 osób przyznano zasiłek okresowy. Zasiłek celowy przyznano 28 osobom, zasiłek stały – trzem osobom, zaś zasiłek celowy specjalny – trzem osobom. Ponadto, 15 osobom przyznano pomoc w formie gorącego posiłku. Jednej osobie udzielono pomocy w postaci usług opiekuńczych.

W przypadku 18 osób dodatkowo wydano skierowanie do otrzymywania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). W jednym przypadku proponowano wydanie skierowania FEAD jednak osoba ostatecznie nie chciała skorzystać.

Pomoc w ramach specjalistycznego poradnictwa została udzielona w formie: porady prawnej (8 osób) i psychologa (3 osoby). Ponadto, 2 osoby zostały skierowane do prawnika i 2 osoby do psychologa – ostatecznie nie skorzystały z tej formy wsparcia. W jednym przypadku osoba korzystała ze wsparcia asystenta rodziny i w jednym przypadku rodzina otrzymała od MOPS propozycję skorzystania z pomocy asystenta rodziny – rodzina nie była zainteresowana wsparciem asystenta.

W jednym przypadku rodzina, w której występowały konflikty, została skierowana przez pracownika socjalnego na terapię rodzinną – rodzina po jednym spotkaniu z terapeutą zrezygnowała i mimo umówionego spotkania nie pojawiła się więcej na terapii.

We wszystkich skontrolowanych przypadkach udzielono pomocy w formie pracy socjalnej. Spośród 30 spraw, kontrakty socjalne zostały zawarte z 9 osobami – zawierane one były w ramach uczestnictwa osób w zajęciach KIS. Postanowienia kontraktu socjalnego dostosowane były do indywidualnej sytuacji osoby³³. 5 osób zakończyło kontrakty socjalne zgodnie z planem, zaś 4 osoby przerwały realizację kontraktu – nie zgłaszały się na zajęcia KIS, unikały kontaktu z pracownikiem socjalnym.

Działania oparte na aktywizacji zawodowej lub podtrzymywaniu dotychczasowej aktywności zawodowej zostały podjęte w stosunku do 21 osób.

Dziewięć osób uczęszczało na zajęcia organizowane w Klubie Integracji Społecznej, zaś sześć osób pracownik socjalny skierował lub umówił na spotkanie z pracownikiem KIS – do podjęcia zajęć w KIS nie doszło z przyczyn leżących po stronie osób. Dziewięć osób realizowało prace społecznie użyteczne, po otrzymaniu skierowania z Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie – pięć osób zakończyło prace zgodnie z planem, zaś cztery osoby przerwały prace społecznie użyteczne. Ponadto, dwie osoby zostały skierowane do Centrum Integracji Społecznej, gdzie realizowały Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego, a dwóm innym osobom pracownik socjalny proponował podjęcie zatrudnienia w CIS – w jednym przypadku

³³ Postanowienia kontraktów socjalnych dotyczyły zobowiązania osoby do udziału w poradach indywidualnych pracownika socjalnego KIS i specjalistów KIS, udziału w zajęciach grupowych organizowanych przez KIS, podejmowania prac społecznie użytecznych, udziału w poradach indywidualnych i zajęciach grupowych z doradcą zawodowym, udziału w zajęciach organizowanych w ramach projektów unijnych.

osoba unikała kontaktu z pracownikiem socjalnym, a w drugim – osoba twierdziła, że stan zdrowia jej nie pozwala na podjęcie zatrudnienia. Spośród osób uczęszczających do KIS/CIS, dwie osoby podjęły pracę, zaś jedna osoba do czasu zakończenia kontroli realizowała indywidualny program zatrudnienia socjalnego w CIS.

Trzy osoby, w momencie składania wniosku o pomoc, były zatrudnione lecz nie posiadały jeszcze dochodu (w jednym przypadku osobie na czas odbywania kary w zakładzie karnym został udzielony przez pracodawcę urlop bezpłatny). W przypadku tych osób praca socjalna prowadzona była w kierunku podtrzymania aktywności zawodowej i utrzymania pracy. We wszystkich trzech przypadkach pomoc udzielona była incydentalnie, zaś osoby nie zgłaszały kolejnych wniosków o pomoc – dwie osoby pracowały, a jedna, ze względu na prowadzenie gospodarstwa domowego wspólnie z rodziną, przekraczała kryterium dochodowe.

Dwie osoby, starając się o pomoc Ośrodka, zadeklarowały uzyskanie pracy w najbliższym czasie. W jednym przypadku osoba podjęła pracę i nie składała kolejnego wniosku o pomoc. W drugim, osoba została osadzona w zakładzie karnym.

W stosunku do dwóch osób podjęto ustalenie, że będą szukać pracy we własnym zakresie – w przypadku jednej osoby było to utrudnione ze względu na dozór elektroniczny i obowiązek przebywania w miejscu zamieszkania między godzinami 14.00-7.00. Obie osoby pracują – jedna osoba nie składała kolejnego wniosku, w drugim przypadku osoba nadal korzysta z pomocy Ośrodka ze względu na niski dochód³⁴.

W stosunku do ośmiu osób działania MOPS skoncentrowane były na motywowaniu do systematycznego leczenia w związku z problemami zdrowotnymi tych osób: onkologicznymi (jedna osoba), ortopedycznymi (jedna osoba) i psychiatrycznymi (sześć osób). W trzech przypadkach pracownik socjalny monitorował starania osób o uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W jednym przypadku osoba realizowała wielospecjalistyczne postępowanie terapeutyczne, orzeczone wyrokiem sądu – w tym przypadku pracownik socjalny monitorował wizyty osoby u terapeuty i psychiatry. W pozostałych przypadkach osoby kontynuowały rozpoczęte już leczenie specjalistyczne.

Jedna osoba nie miała możliwości podjęcia aktywności zawodowej ze względu na konieczność opieki na małym dzieckiem i brakiem możliwości zapewnienia dziecku miejsca w przedszkolu. Pracownik socjalny przedstawiał osobie listę przedszkoli, do których powinna się udać, jak i monitorował sytuację w tym zakresie. Ponadto, osoba została objęta wsparciem w obszarze poprawy sytuacji opiekuńczo-wychowawczej – pracownik socjalny monitorował odbywanie wizyt z dzieckiem u lekarza, u logopedy oraz motywował osobę do utrzymywania czystości i porządku.

W przypadku dwóch osób pracownik socjalny podjął starania w celu uzyskania przez te osoby lokalu socjalnego – ustalono, że osoby zgłoszą się do pracownika socjalnego celem wypełnienia wniosku o mieszkanie socjalne (w jednym przypadku osoba została zobowiązana do pobrania druku wniosku z Urzędu Miasta Krakowa). W dokumentacji spraw brak było ostatecznej informacji o ewentualnym uzyskaniu mieszkania socjalnego, ponieważ osoby zaprzestały korzystania z pomocy społecznej. Jak wyjaśnił Dyrektor MOPS, osoby te ostatecznie nie były zainteresowane uzyskaniem mieszkania socjalnego.

³⁴ Osoba podjęła pracę na ¼ etatu z uwagi na dozór elektroniczny.

Jedna osoba skorzystała z porady prawnika odnośnie możliwości uzyskania przez nią lokalu socjalnego – ze względu na brak wymaganego okresu zamieszkania na terenie Krakowa (5 lat) osoba ta nie mogła starać się o lokal socjalny.

W jednym przypadku, osoba, której dziecko przebywało w placówce szkolno-wychowawczej, była objęta wsparciem asystenta rodziny. Późniejsze działania Ośrodka i forma udzielanej pomocy (zasiłki celowe na przygotowanie mieszkania do pobytu dziecka: zakup mebli, remont mieszkania) doprowadziły do przywrócenia osobie władzy rodzicielskiej i powrotu dziecka do rodziny. W trakcie pobytu dziecka w placówce, było ono wielokrotnie urlopowane u matki – w tym okresie Ośrodek obejmował pomocą finansową także dziecko.

(akta kontroli str.1212-1451)

2.7.3. Skuteczność zrealizowanych działań z punktu widzenia readaptacji społeczno-zawodowej osoby.

Spośród 30 osób, których dokumentacja spraw została poddana analizie, pięć osób nadal korzysta ze wsparcia Ośrodka – trzy osoby w związku z niepełnosprawnością i brakiem możliwości podjęcia pracy korzystają z zasiłku stałego, jedna osoba realizuje indywidualny program zatrudnienia socjalnego w CIS, a jedna osoba z pracy zawodowej uzyskuje zbyt niski dochód by mogła sama się utrzymać³⁵.

(akta kontroli str.1212-1451)

25 osób zaprzestało korzystania z pomocy MOPS z powodu: podjęcia pracy (siedem osób), umieszczenia w AŚ/ ZK (trzy osoby), wyjazdu z Krakowa (dwie osoby), braku kontaktu z osobą (cztery osoby), braku wniosku o pomoc (osiem osób). Ponadto, jedna osoba zmarła w trakcie korzystania z pomocy Ośrodka.

(akta kontroli str.1212-1451)

Skuteczność udzielonego wsparcia oceniły także osoby, które po opuszczeniu zakładów karnych zwróciły się o pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W badaniu ankietowym wzięły udział dwie osoby (przekazano 30 ankiet).

Obie osoby wskazały, że były zadowolone z uzyskanej pomocy. Osoby te informację co do pomocy uzyskały od osób zatrudnionych w zakładzie karnym. Najtrudniejszym problemem po opuszczeniu zakładu karnego w obu przypadkach był brak środków finansowych. Jedna osoba wskazała, że aby pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego była bardziej skuteczna, powinna być wyższa pomoc finansowa, pomoc w znalezieniu pracy i miejsca zamieszkania. Osoba wskazała również na konieczność zapewnienia bardziej skutecznej pomocy prawnej z zakresu prawa cywilnego.

(akta kontroli str. 1453-1469)

2.7.4. Decyzje administracyjne.

W przypadku każdej osoby, wnioskującej o pomoc, wydano decyzję administracyjną o przyznaniu świadczeń z pomocy społecznej. W 29 przypadkach decyzji poddanych badaniu, zostały one wydane z zachowaniem terminu załatwienia sprawy wskazanym w kpa. W jednym przypadku decyzja została wydana po upływie terminu na załatwienie sprawy³⁶ – w tym przypadku nie zawiadomiono strony o niezakończonym terminie. Termin został przekroczony o sześć dni. Jak wyjaśnił Dyrektor MOPS postępowanie Ośrodka w tej sprawie było postępowaniem niewłaściwym.

³⁵ Osoba ze względu na dozór elektroniczny mogła podjąć pracę na ¼ etatu.

³⁶ Wniosek został zgłoszony przez osobę ustnie w dniu 30.01.2017 r., aktualizacja wywiadu została przeprowadzona z osobą w dniu 10.02.2017 r., natomiast decyzja administracyjna została wydana w dniu 06.03.2017 r.

(akta kontroli str.1123-1146, 1252-1259)

Decyzje poddane badaniu podpisywane były przez właściwego kierownika filii. Każdy z kierowników posiadał imienne upoważnienie Prezydenta Miasta Krakowa do podpisania w jego imieniu decyzji administracyjnych. Decyzje zawierały oznaczenie organu, który je wydał (Prezydenta Miasta Krakowa), datę i miejsce wydania, wskazywały adresata decyzji, podstawę prawną z podaniem przepisów prawa, a także zawierały rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz prawidłowe pouczenie o przysługującym trybie odwoławczym i o konieczności niezwłocznego poinformowania o zmianie sytuacji, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

(akta kontroli str.1098-1120, 1212-1451)

W wyniku kontroli ustalono, że w przypadku sześciu osób (siedem przypadków) do okresu zasiłku okresowego zostały wliczone dni, w których zgodnie ze świadectwem zwolnienia, osoby przebywały w zakładzie karnym. W czterech przypadkach wliczono jeden dzień, w dwóch przypadkach – cztery dni i w jednym przypadku – trzy dni. Dyrektor MOPS przyznał, że postępowanie Ośrodka było postępowaniem niewłaściwym. Łączna kwota nieprawidłowo przyznanej pomocy wynosi 176,53 zł.

(akta kontroli str.1123-1146, 1212-1451)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W jednym przypadku nie zawiadomiono strony o niezakończonym sprawie w terminie, co jest niezgodne z art. 36 § 1 kpa w zw. z art. 35 § 3 kpa.
2. W 6 przypadkach kwoty zasiłku okresowego wyliczono wraz z okresem, w którym osoba przebywała w zakładzie karnym, co jest niezgodne z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str.1212-1451)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie³⁷ ocenia świadczenie przez Ośrodek pomocy osobom po pobycie w ZK zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak i świadczeń niepieniężnych. Prowadzona praca socjalna z osobami, w zależności od ich indywidualnej sytuacji, dotyczyła aktywizacji zawodowej lub monitorowania leczenia. Na podstawie wywiadu środowiskowego przygotowywane były indywidualne plany pomocy, zgodne z potrzebami i oczekiwaniami osób, które opuściły ZK. Ośrodek dokładał wszelkich starań, aby osoby potrzebujące wsparcia realizowały opracowane plany pomocy i wywiązywały się z przyjętych zobowiązań. NIK zwraca jednak uwagę, że w czterech przypadkach, po opuszczeniu przez osoby zakładu karnego (odpowiednio po 5 latach, 2 latach, 13 miesiącach i 9 miesiącach) przeprowadzono aktualizację wywiadu (część IV kwestionariusza wywiadu), a nie pełne wywiady (część I kwestionariusza), co zdaniem Dyrektora MOPS wynikało z faktu korzystania przez te osoby z pomocy społecznej przed osadzeniem w ZK i powrotu do tych samych miejsc zamieszkania po jego opuszczeniu. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły: niepowiadomienia podopiecznego o niezakończonym sprawie w terminie oraz przyznanie zasiłku celowego za okres pobytu osoby w zakładzie karnym.

³⁷ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

3. Analiza skuteczności działań na rzecz osób opuszczających zakłady karne.

Opis stanu faktycznego

Analiza 30 losowo wybranych spraw potwierdza, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w trakcie korzystania ze wsparcia MOPS przez osoby po pobycie w ZK dokonywał systematycznej ewaluacji uzgodnionych z nimi rozwiązań.

Dyrektor MOPS wskazał, że skuteczność indywidualnej pomocy zależy od indywidualnej sytuacji osoby wymagającej wsparcia. Po zaprzestaniu korzystania przez osobę z pomocy społecznej, Ośrodek nie analizował skuteczności działań na rzecz osób opuszczających zakłady karne oraz nie monitorował dalszych losów osób. W toku kontroli Ośrodek ustalił, że spośród osób które zaprzestały korzystania z pomocy społecznej dwie osoby zmarły, jedna osoba przebywa w ZK, dwie osoby wyprowadziły się z Krakowa, jedna osoba ponownie zgłosiła się do MOPS, a jedna kontynuuje zatrudnienie. W pozostałych przypadkach Ośrodek nie posiadał informacji o dalszych losach osób mających trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

(akta kontroli str.1064-1078, 1123-1146)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³⁸ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zawiadamianie strony o każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zakończenia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia, zgodnie z art. 36 § 1 kpa.
2. Wypłacanie świadczeń pieniężnych zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej poprzez uwzględnienie w przyznanych świadczeniach okresu, w którym osoba odbywała karę pozbawienia wolności, zgodnie z datami wskazanymi na świadectwie zwolnienia.

³⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny cząstkowej według proponowanej skali byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, należy zastosować ocenę opisową.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, *AK* 12.2018 r.

Kontroler
Anna Rżysko
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
p.o. Dyrektora
Jacek Szczerbiński

DYREKTOR
Departament Pracy,
Spraw Społecznych i Rodziny
z up.

.....
Elżbieta Matuszewska
Wicedyrektor

